

Leef goed na pensionering

25 September 2021

Dr. Franky Stevens, CFA
IA|BE Qualified Actuary

welcome to brighter

Algemene bedenkingen over pensioen

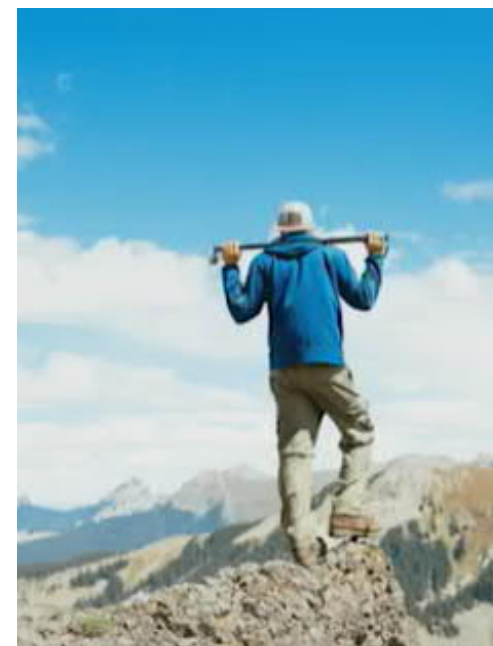
Algemene bedenkingen over pensioen

Wat is het niet

Algemene bedenkingen over pensioen

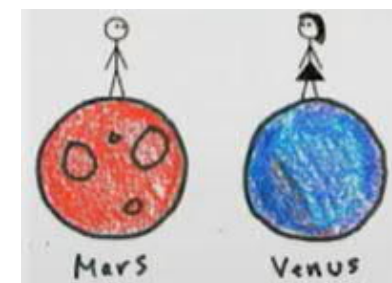
Wat is het wel

Algemene bedenkingen over pensioen

Perceptie van pensioen

- In een studie doorgevoerd door MIT bij 10,000 personen uit verschillende leeftijdsgroepen en inkomenscategorieën werd de volgende vraag gesteld: “beschrijf uw leven na uw actieve loopbaan”.
 - In het antwoord van de mannen kwamen volgende woorden voor: relax, goed, hobby en reizen;
 - In het antwoord van de vrouwen kwamen volgende woorden voor: voldaan, rust, kalm en familie.
- Goed leven na pensioen is een persoonlijke invulling.
- Praten met elkaar is zeer belangrijk.

Algemene bedenkingen over pensioen

Enkele statistieken

- Tijdens pensioen is er :
 - 40% hogere kans op depressie;
 - 56% hogere kans op een hartaanval door een gebrek aan een doel in het leven;
 - Spenderen personen gemiddeld 4,5 uur per dag voor TV;
 - Verlies aan identiteit is de grootste schrik voor veel personen.
- Mentaal welzijn is dus zeer belangrijk.

Algemene bedenkingen over pensioen

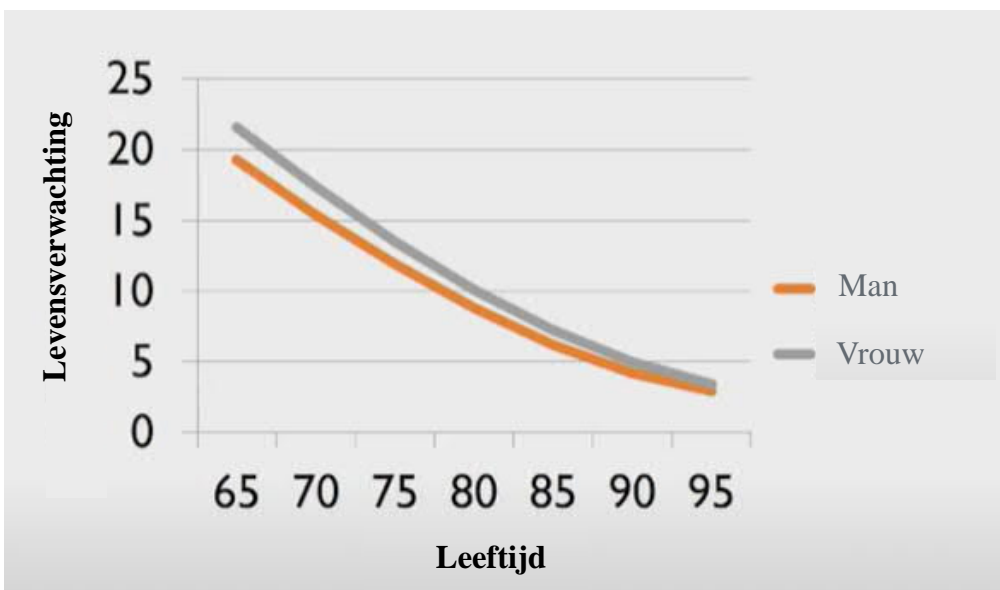
Onderhouden mentaal welzijn

- Om een goed leven tijdens pensioen te hebben is niet enkel geld belangrijk. Een goede mentale toestand en mindset zijn minstens even belangrijk :
 - Meer tijd met partner doorbrengen. Praat erover, spreek je verwachtingen uit en stem goed af;
 - Blijf in het ritme en vul de vrije tijd in:
 - Blijf studeren of jezelf verder ontwikkelen;
 - Blijf bewegen;
 - Leer nieuwe mensen kennen;
 - Begin vrijwilligerswerk.

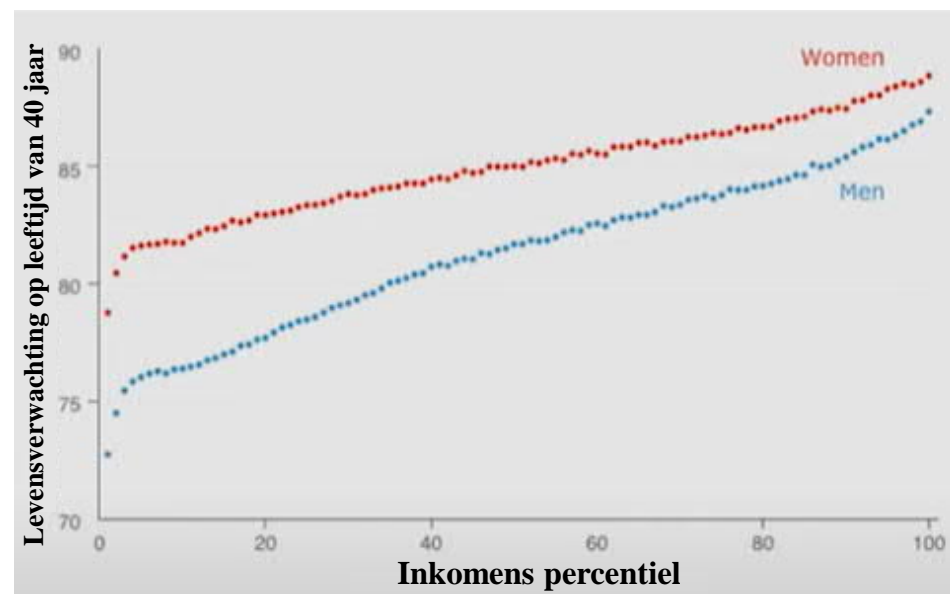
Algemene bedenkingen over pensioen

Levensverwachting

Levensverwachting per leeftijd

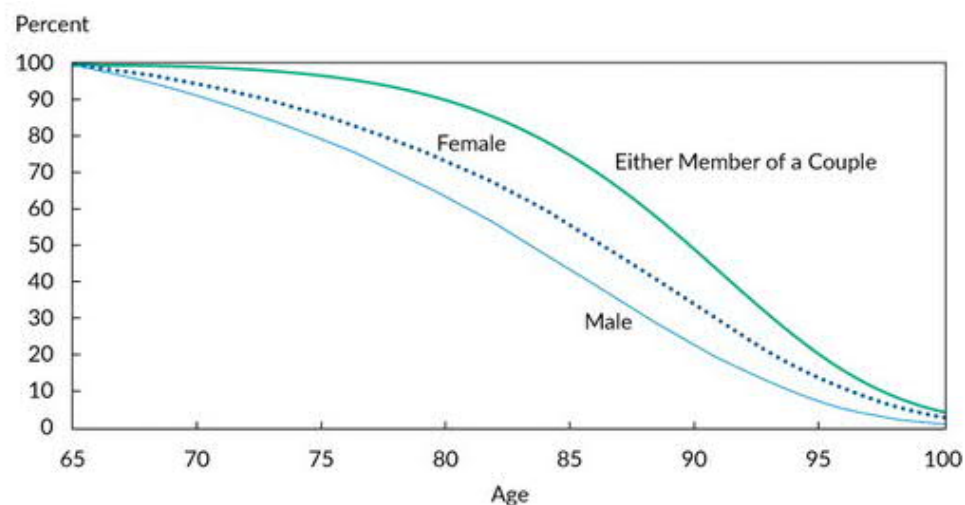
Levensverwachting ifv inkomen

Algemene bedenkingen over pensioen

Levensverwachting – lang leven risico

- Enkele statistieken :
 - De kans dat een vrouw 98 jaar zal worden is ongeveer gelijk aan de kans dat ze zal sterven voor 70 jaar;
 - Op basis van sterftetafels heeft een vrouw 12% kans om 95 jaar te worden, een man 6%;
 - De kans dat in een koppel minstens 1 persoon de leeftijd van 95 jaar zal bereiken is 20%.

Hoe je levensstandaard behouden

Hoe je levensstandaard behouden

1. Pensioenplanning – begin op tijd met plannen.
2. Inkomsten en uitgaven.
3. Eigen huis – zegen of vloek?
4. Check-up financiële situatie.

Hoe je levensstandaard behouden

1. Pensioenplanning – start ruim voor je pensioen

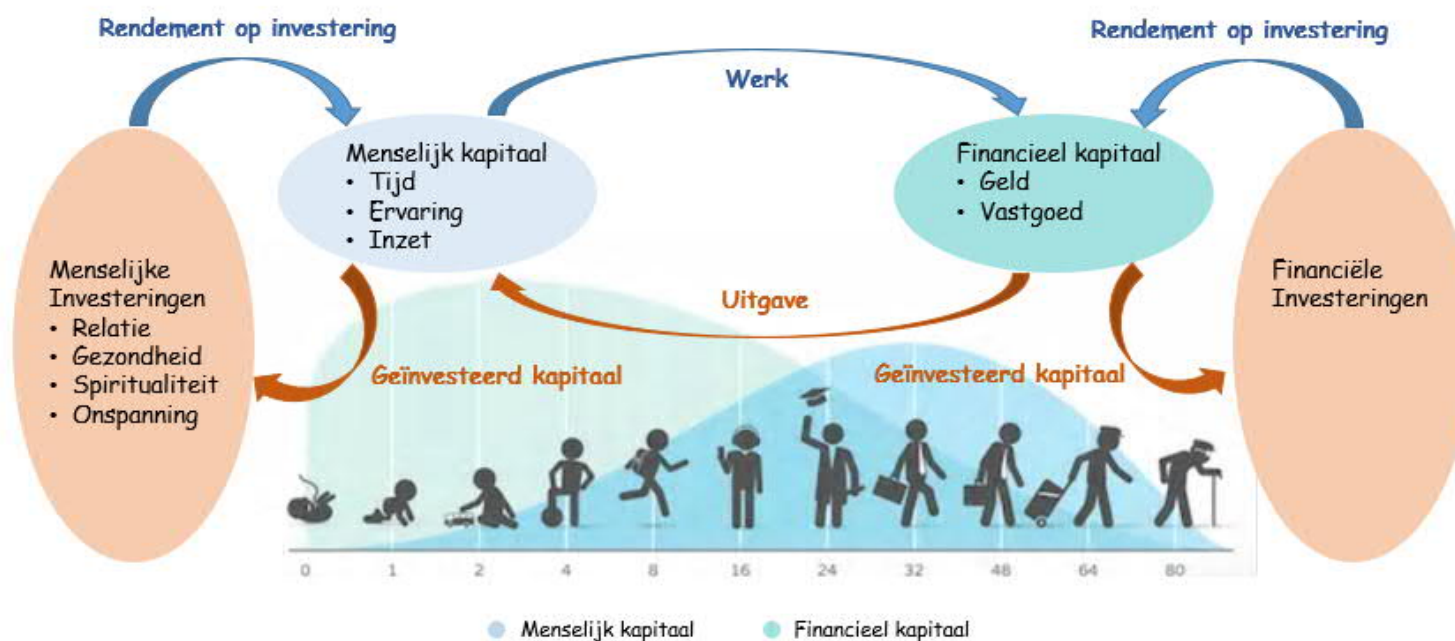
- Het is belangrijk ruim voor het pensioen een pensioenplan op te stellen om :
 - Een degelijk kapitaal op te bouwen op pensioen (wegvallen inkomen);
 - Een overzicht te krijgen van (onvoorziene) uitgaven.

Hoe je levensstandaard behouden

1. Pensioenplanning – holistische balans bij planning

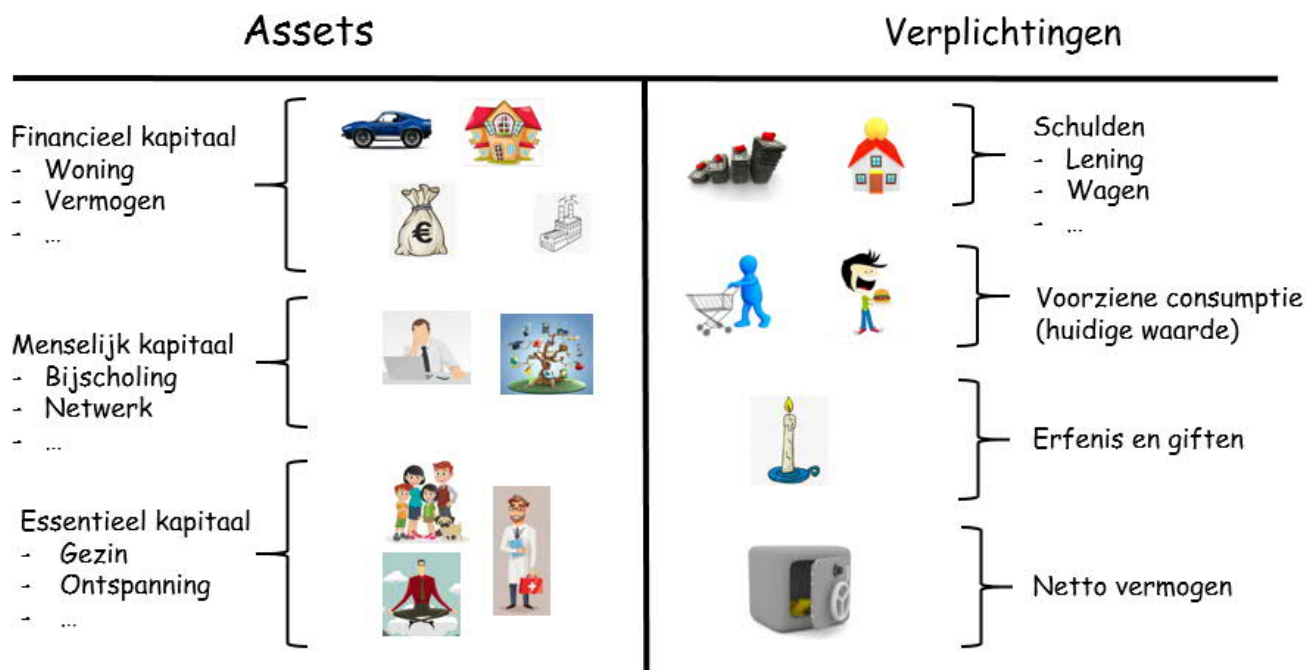
- Voor het opmaken van een lange termijn plan voor pensioen moet gekeken worden naar het ruime plaatje, de holistische balans.

Hoe je levensstandaard behouden

1. Pensioenplanning – holistische balans bij planning

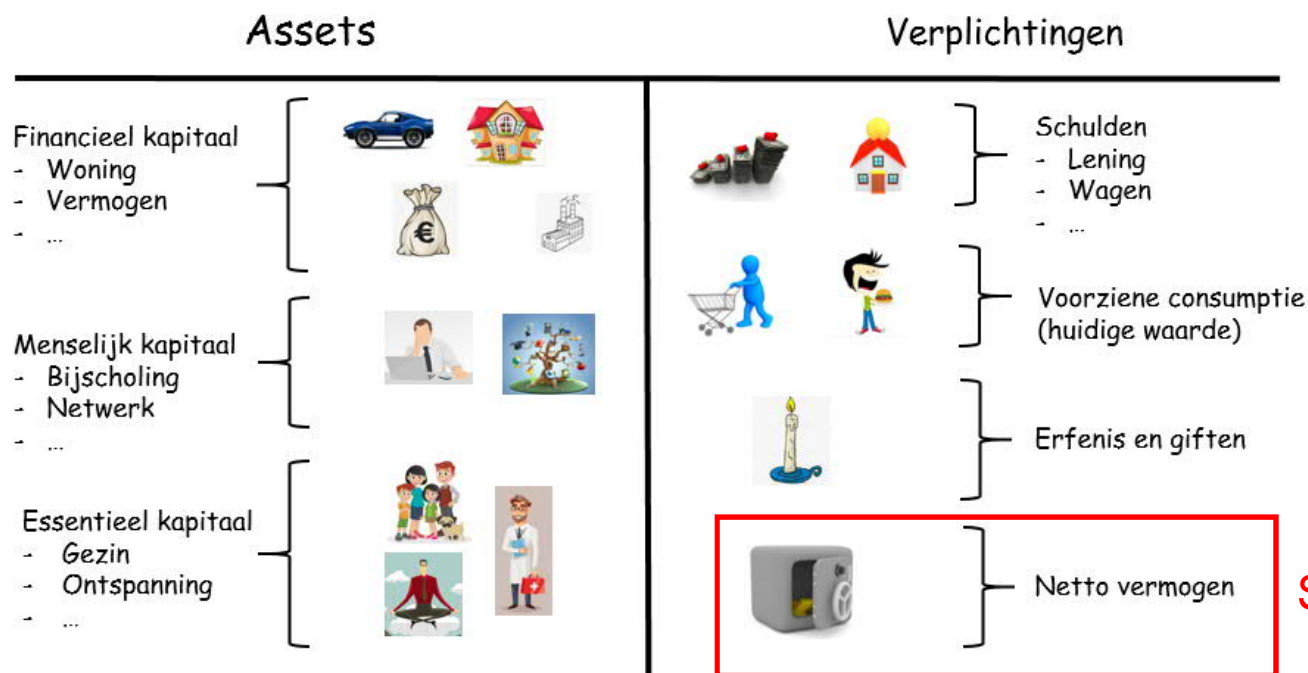
- Voor het opmaken van een lange termijn plan voor pensioen moet gekeken worden naar het ruime plaatje, de holistische balans.

Hoe je levensstandaard behouden

1. Pensioenplanning – holistische balans bij planning

- Voor het opmaken van een lange termijn plan voor pensioen moet gekeken worden naar het ruime plaatje, de holistische balans.

Spaarpot voor pensioen

Hoe je levensstandaard behouden

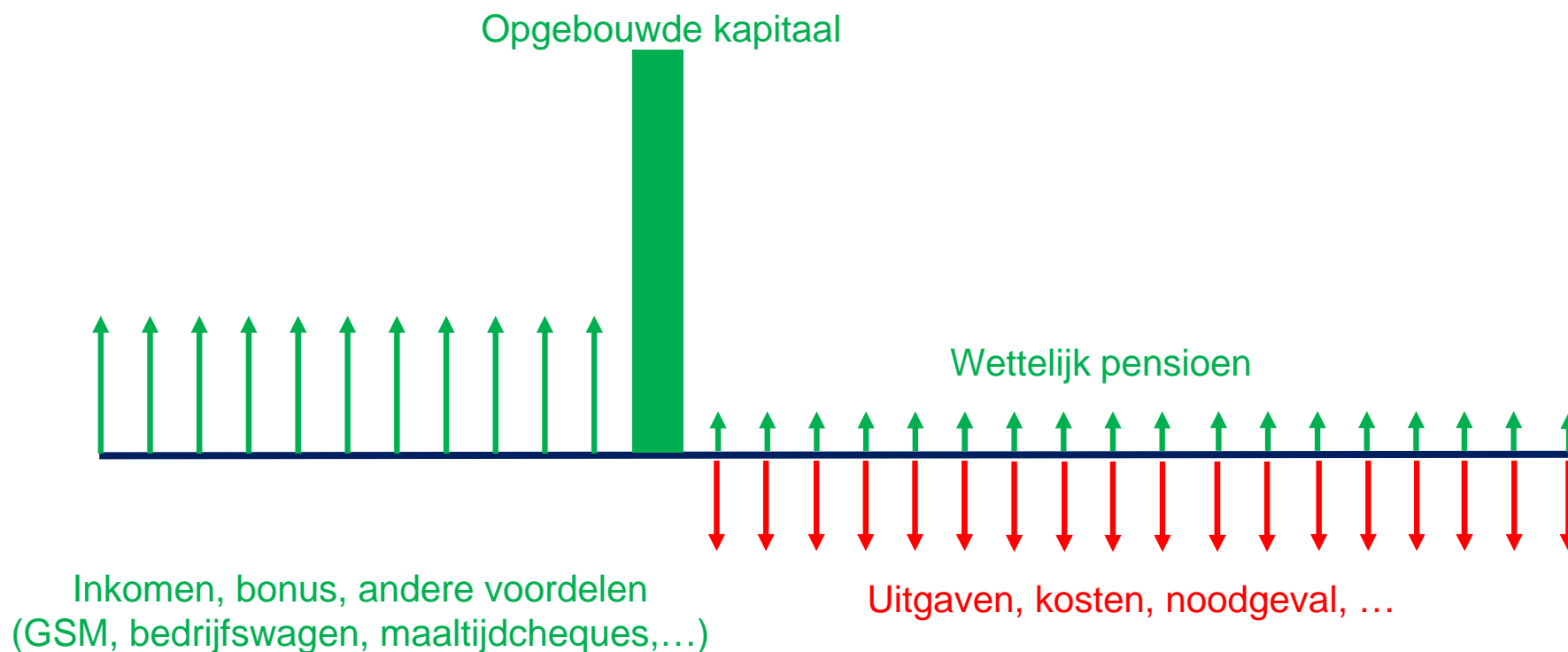
1. Pensioenplanning – Spaarpot voor pensioen

- Vooraleer je opgespaarde bedrag aan te spreken, denk aan het volgende:
 - Wat zijn je korte en lange termijn doelen;
 - Is het ouderlijke huis nog nodig (kinderen zijn huis uit);
 - Hoe opgebouwde kapitaal beheren : spaarboek, investeren, beleggen, ...;
 - Maak een budget op : waar zitten de grootste uitgaven.

Hoe je levensstandaard behouden

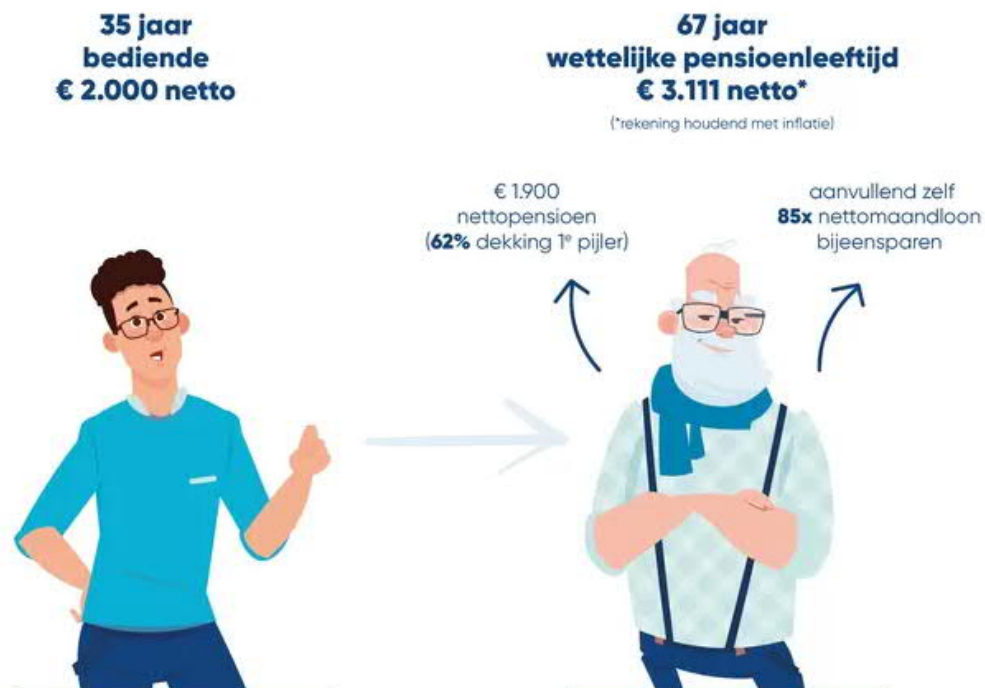
2. Inkomsten en uitgaven - Tijd voor en na pensionering

- Om goed te leven na pensionering moet niet enkel gerekend worden op de inkomsten uit de eerste en tweede pijler.

Hoe je levensstandaard behouden

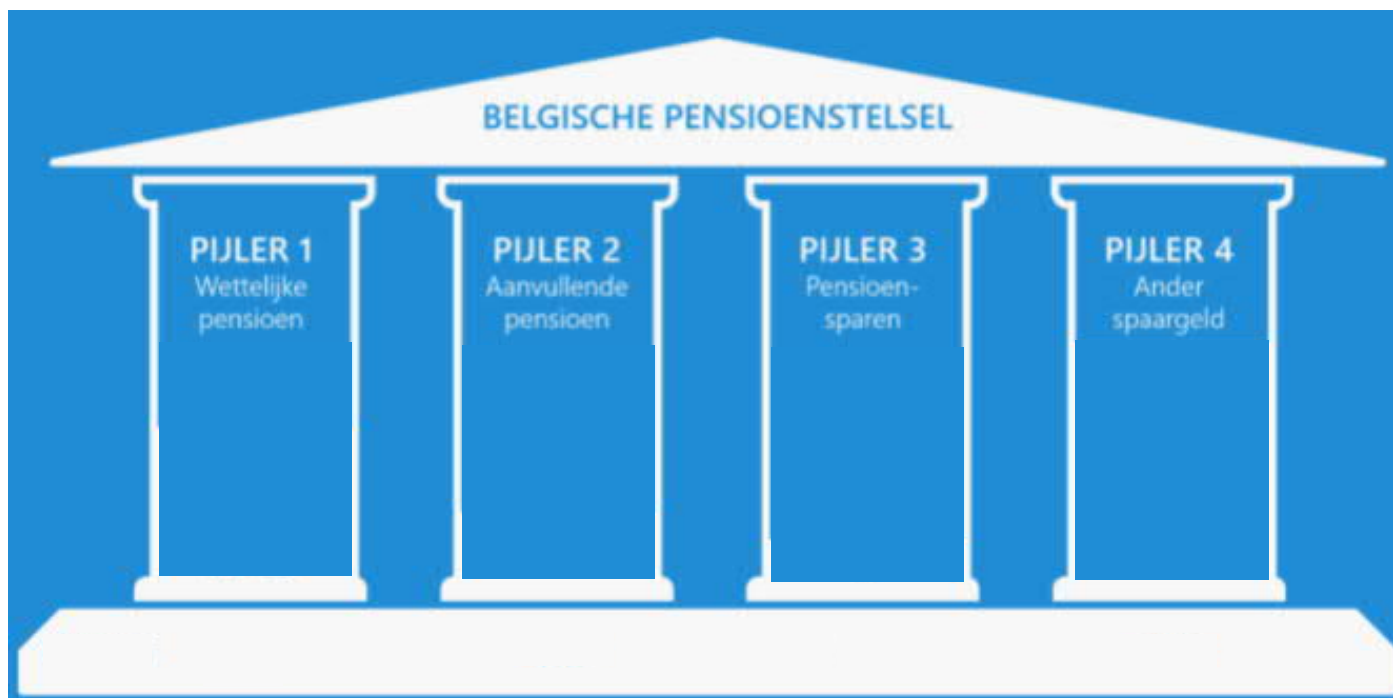
2. Inkomsten - Hoeveel heb je nodig

Hoe je levensstandaard behouden

2. Inkomsten - 4 pensioenpijlers

- Het pensioeninkomen in België is gebaseerd op 4 pijlers.

Hoe je levensstandaard behouden

2. Inkomsten - 4 pensioenpijlers – Eerste pijler

- Het wettelijk pensioen is de uitkering die de overheid betaalt vanaf de leeftijd van 65 jaar. Deze leeftijdsgrens wordt in 2025 opgetrokken tot 66 jaar en in 2030 tot 67 jaar. De wettelijke pensioenen worden de 'eerste pensioenpijler' genoemd.
- Het pensioen bedrag kan echter zeer sterk schommelen. Het minimumpensioen voor (sinds 1 januari 2021) :
 - Werknemers en zelfstandigen : 1.325,92 euro/maand
 - Gezinspensioen : 1.656,88 euro/maand
 - Ambtenaren : 1.417,05 euro/maand
 - Gehuwde ambtenaren : 1.771,27 euro/maand.
- Niet iedereen komt in aanmerking voor dat minimumpensioen. Kan je geen loopbaan van 30 jaar (als werknemer of zelfstandige) of 20 jaar (als ambtenaar) voorleggen, dan wordt je minimumpensioen berekend op het aantal jaar dat je daadwerkelijk aan de slag was. Aanvullend pensioensparen (individueel of via werkgever) is dus zeker niet overbodig.

Hoe je levensstandaard behouden

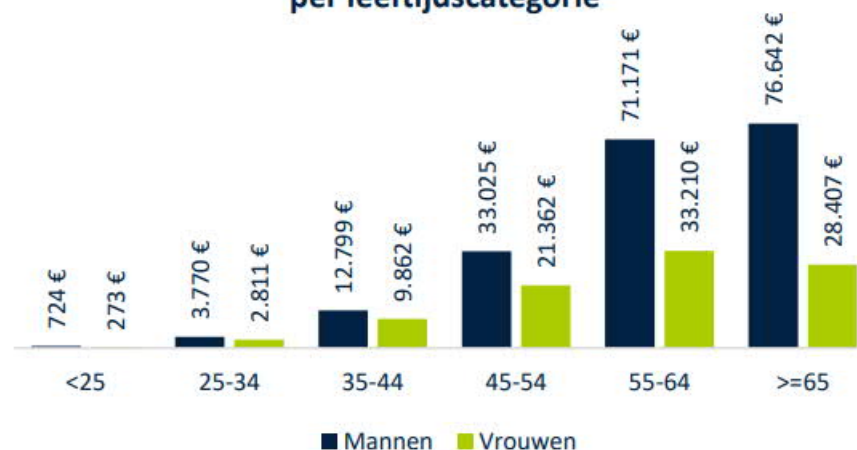
2. Inkomsten - 4 pensioenpijlers – Tweede pijler

- Enkele statistieken over de tweede pijler (bron FSMA).

Verworven reserve - gemiddelde en mediaan per leeftijdscategorie

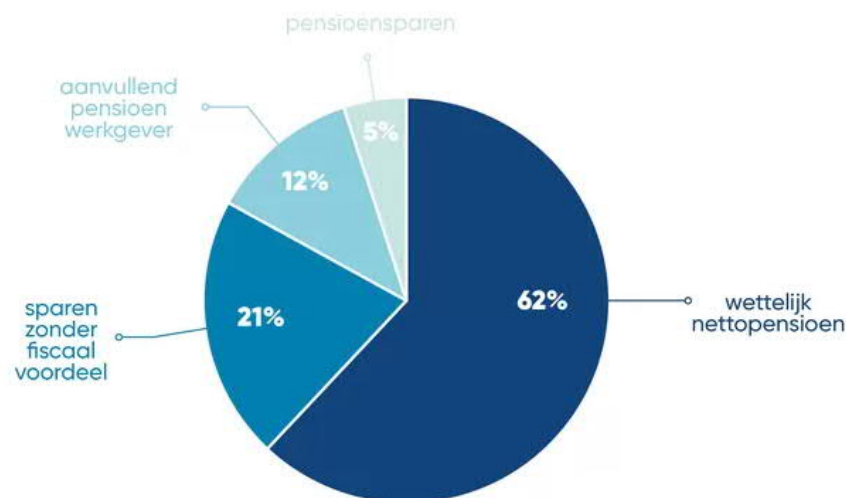
Verworven reserve - gemiddelde per geslacht en per leeftijdscategorie

Hoe je levensstandaard behouden

2. Inkomsten - Pensioensparen & groepsverzekering

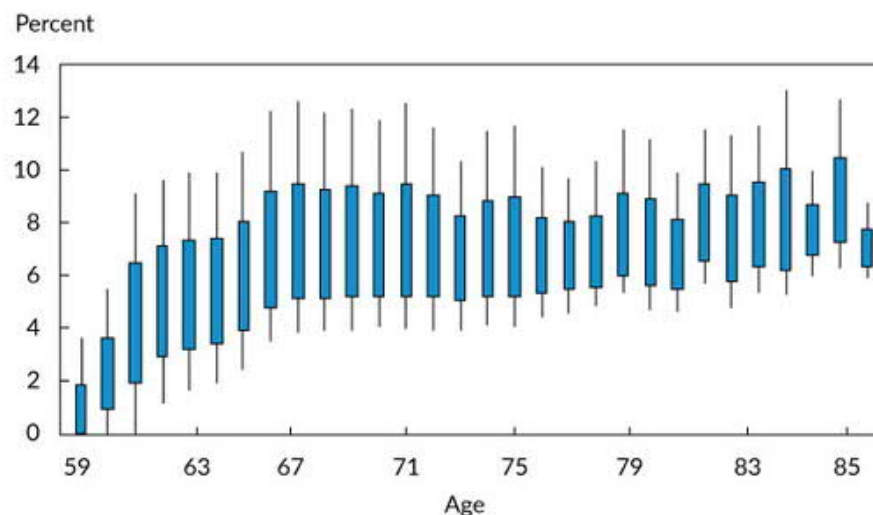
- Het individueel pensioensparen en aanvullend pensioen van de werkgever (tweede pijler) zijn vaak maar een beperkt deel van het totale inkomen na pensioen.
 - Pensioensparen is geplafoneerd;
 - Tweede pensioen pijler is afhankelijk van de onderneming;
 - Ouders hebben vaak de neiging om een deel van het tweede pijler kapitaal te schenken aan hun kinderen.

Hoe je levensstandaard behouden

2. Uitgaven - algemeen

- Het is zeer moeilijk om het uitgavepatroon tijdens pensioen in te schatten.
- Statistische data geven aan dat er een stijging is in uitgaven van het begin tot het midden van de pensionering. Vanaf dan blijft het uitgave patroon constant.
- In onderstaande figuur is het uitgavepatroon, als % van het totale vermogen uitgezet (Zhu et al. 2015).

Hoe je levensstandaard behouden

2. Uitgaven – Waaraan spenderen we?

- Cijfers geven aan dat 50% van het inkomen na pensioen wordt uitgegeven aan levensonderhoud.
- Kosten voor gezondheid maken nog eens een extra 10% uit van de uitgaven.

Hoe je levensstandaard behouden

3. Eigen huis

- Bijna zeven op tien (72%) van de Belgische gezinnen bezit een eigen woning, zo blijkt uit een enquête uit 2018 door de Nationale Bank naar financiën en consumptie van de Belg.
- Bijna één op vijf (19 procent) bezit zelfs meer dan één vastgoed, gaande van een garage, een commercieel pand tot een tweede verblijf. Het eigen woningbezit bleef het afgelopen decennium stabiel, terwijl dat voor een tweede vastgoed in stijgende lijn ging. Huizen zijn ook in waarde gestegen.
- Het bezit van vastgoed is sterk inkomens gerelateerd: terwijl 96 procent van de rijkste Belgen een eigen woning bezit, geldt dat slechts voor 3 procent van de armste. Bij de rijksten heeft de helft een tweede eigendom.

Hoe je levensstandaard behouden

3. Eigen huis – Enkele valkuilen

- Eenmaal de kinderen het huis uit zijn kan de eigen woning te groot worden. Downsizen is een alternatief maar emoties kunnen in de weg zitten.
- Maak uw huis pensioenproof :
 - Is de woning nog steeds goed toegankelijk (trap, kelder, ...);
 - Slechts 4.6% van alle woningen is energiezuinig;
 - Grote herstellingen (dak, keuken, badkamer, ...) dringen zich soms op.

Hoe je levensstandaard behouden

4. Check-up financiële situatie – Algemene vragen

- Waarom een jaarlijkse check-up bij de dokter maar geen check-up van je geld?
 - Wat is de huidige financiële stand van zaken;
 - Is er voldoende buffer tegen onverwachte tegenvallers (liquide beleggingen);
 - Bekijk je uitgaven eens grondig (abonnementen, goedkopere alternatieven, ...);
 - Zitten beide partners nog op dezelfde golflengte;
 - Controle hospitalisatieplan, welke kosten zijn gedekt;
 - Is inflatie afgedekt of alles op spaarboekje;
 - Wat zijn de lange termijndoelen : erfenis (klein)kinderen, reizen,....

© Getty Images

welcome to

brighter

